

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Ponad słowami* klasa 2 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
POZYTYWIZM – O EPOCE					
1. i 2. Piękna epoka pary i elektryczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>pozytywizm</i> • określić ramy czasowe epoki • określić ramy czasowe pozytywizmu polskiego • opisać przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w okresie pozytywizmu	• wskazać przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę • omówić hasła pozytywizmu polskiego	• wyjaśnić pojęcia związane ze światopoglądem pozytywistycznym • wyjaśnić różnicę między funkcjonowaniem terminu „pozytywizm” w Europie a w Polsce • porównać pozytywizm polski i europejski	• wyjaśnić, w jaki sposób przemiany cywilizacyjne wpłynęły na specyfikę epoki • dokonać analizy roli powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego	• omówić rolę prasy w drugiej połowie XIX wieku • przedstawić rozwój prasy na ziemiach polskich i omówić jego rolę
3. Filozofia pozytywistyczna	• wymienić najważniejszych filozofów z epoki pozytywizmu	• scharakteryzować polską filozofię pozytywistyczną • wymienić i omówić najważniejsze terminy związane z filozofią okresu pozytywizmu	• wymienić i omówić założenia filozofii Auguste’a Comte’a	• wyjaśnić istotę filozofii pozytywnej	• podjąć dyskusję na temat aktualności założeń filozofii pozytywnej
4. Sztuka epoki pozytywizmu	• wymienić najważniejszych twórców	• omówić na wybranym przykładzie istotę realizmu	• omówić architekturę z drugiej połowy XIX wieku	• wyjaśnić przyczyny popularności malarstwa historycznego w Polsce	• dokonać analizy dzieła sztuki na podstawie podanych kryteriów

	i dzieła z drugiej połowy XIX wieku • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>realizm</i> , <i>akademizm</i> , <i>naturalizm</i> , <i>malarstwo historyczne</i>				*wyjaśnić znaczenie terminu: <i>eklektyzm</i> *omówić cechy architektury eklektycznej na wybranym przykładzie
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
5-6. Wprowadzenie do literatury pozytywistycznej	• wymienić gatunki literackie popularne w pozytywizmie • zdefiniować gatunki literackie popularne w pozytywizmie	• scharakteryzować założenia poezji pozytywistycznej w kontekście poprzedniej epoki	• omówić służebną rolę powieści tendencyjnej • omówić różnice problemowe pomiędzy romantyzmem a pozytywizmem	• analizować przyczyny popularności powieści historycznej w Polsce	• dokonać analizy przyczyn popularności gatunków epickich w okresie pozytywizmu
7. Wprowadzenie do analizy <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• przedstawić sylwetkę Bolesława Prusa • prezentować świat przedstawiony utworu	• przedstawić genezę <i>Lalki</i> w kontekście światopoglądu pozytywistycznego	• wyjaśnić cel specyficznej kompozycji utworu	• przedstawić konteksty: historyczny i społeczny towarzyszące powstaniu utworu	• wymienić elementy świadczące o nowatorstwie utworu
8-9. Stanisław Wokulski – bohater niejednoznaczny (lektura obowiązkowa)	• przedstawić życiorys Stanisława Wokulskiego • podać przykłady wypowiedzi różnych bohaterów utworu na temat Wokulskiego • przedstawić przemyslenia Wokulskiego na swój temat	• wskazać różnice między relacjonowaniem biografii bohatera przez radcę Węgrowicza, Ignacego Rzeckiego i doktora Szumana • określić funkcję rozbieżności opinii na temat bohatera • wyjaśnić, na czym polega idealizm bohatera	• określić, jakie cechy osobowości bohatera stały się widoczne dzięki jego miłości do Izabeli Łękiej • omówić relację między Wokulskim a Rzeckim • omówić konflikty wewnętrzne Wokulskiego	• wyjaśnić, jakie znaczenie dla kreacji głównego bohatera ma jego pobyt w Paryżu • omówić funkcję otwartego zakończenia powieści w kontekście kreacji głównego bohatera	• określić funkcję mowy pozornie zależnej w kreacji bohatera

10. Perspektywa starego subiekta – kreacja Ignacego Rzeckiego i jego funkcja w powieści (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować biografię Ignacego Rzeckiego	• omówić relacje pomiędzy Ignacym Rzeckim a Stanisławem Wokulskim • wskazać cechy idealizmu Ignacego Rzeckiego	• omówić funkcję Pamiętnika Starego Subiekta w kompozycji utworu • wskazać elementy światopoglądu romantycznego charakterystyczne dla bohatera	• omówić funkcję powstania na Węgrzech w biografii Rzeckiego • interpretować słowa <i>non omnis moriar</i> w odniesieniu do bohatera	• omówić znaczenie snów Rzeckiego
11-12. Panna z towarzystwa – obrona Izabeli Łęckiej (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • określić rodzaj narracji	• omówić sposób, w jaki Izabela Łęcka postrzega samą siebie • wyjaśnić, dlaczego prezesowa Zasławska nazywa kobiety, takie jak Izabela, „lalkami” • przedstawić czynniki, które ukształtowały Izabelę	• omówić funkcję narracji w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • zinterpretować legendę o uśpionej pannie na dnie potoku w kontekście obrazu Izabeli • omówić wybrane kreacje kobiet w <i>Lalce</i>	• zinterpretować sens porównania życia arystokratów do snu • zinterpretować funkcję posągu Apollina w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • interpretować sen Izabeli Łęckiej o fabryce i omówić jego funkcję w kreacji bohaterki	• wskazać w kontekście <i>Lalki</i> problemy, z którymi borykały się kobiety w drugiej połowie XIX w.
13-15. Obraz społeczeństwa w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa	• wymienić grupy społeczne sportretowane w <i>Lalce</i> i wskazać ich przedstawicieli	• omówić problemy, z którymi zmagają się poszczególne grupy społeczne	• przedstawić sytuację mniejszości narodowych sportretowanych w powieści • omówić funkcję szczegółowego opisu kamienicy Łęckich	• ocenić postawy arystokratów	• analizować fragment z podręcznika przedstawiający księcia

16. Teatralność świata <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów opisujących zabawę Ignacego Rzeckiego marionetkami	• wskazać fragmenty powieści, w których bohaterowie udają • wskazać fragmenty powieści, w których Wokulski udaje	• wyjaśnić, na czym polega sztuczność świata Izabeli Łęckiej • omówić związki między konwenansami a grą na scenie	• odnieść motyw <i>theatrum mundi</i> do treści <i>Lalki</i>	• podjąć dyskusję na temat teatralności we współczesnej rzeczywistości
17. Oblicza miłości w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować przebieg relacji pomiędzy Stanisławem Wokulskim a Izabelą Łęcką • zaprezentować historię miłosną doktora Szumana	• wskazać inne relacje miłosne opisane w <i>Lalce</i> • omówić wpływ światopoglądu romantycznego na sposób postrzegania miłości przez Wokulskiego	• omówić poglądy doktora Szumana na miłość i małżeństwo • omówić poglądy Izabeli Łęckiej na miłość i małżeństwo • omówić poglądy Kazimierza Starskiego na miłość i małżeństwo	• porównać poglądy bohaterów na miłość i małżeństwo	• rozpatrywać poglądy na miłość i małżeństwo w kontekście społecznym epoki
18. Trzy pokolenia polskich idealistów – <i>Lalka</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• wymienić idealistów w powieści • przybliżyć sylwetkę Juliana Ochockiego	• wyjaśnić termin <i>idealizm</i> w odniesieniu do bohaterów • scharakteryzować idealizm Rzeckiego, Wokulskiego i Ochockiego • omówić funkcję Geista w planie kompozycyjnym powieści	• omówić specyfikę idealizmu romantycznego i pozytywistycznego	• podejmuje dyskusję na temat opinii Ochockiego, że cywilizacja rozwija się dzięki idealistom	• podejmuje dyskusję na temat stwierdzenia, że ostatecznie wszyscy bohaterowie powieści ponoszą klęskę i muszą zrezygnować z marzeń?

19-20. <i>Lalka</i> – powieść dojrzałego realizmu (lektura obowiązkowa)	- wymienić cechy gatunkowe powieści realistycznej - podać przykłady realizmu języka	- wskazać cechy gatunkowe w <i>Lalce</i> - omówić kompozycję <i>Lalki</i> - omówić sposób prowadzenia narracji w utworze - wyjaśnić funkcję retrospekcji	- omówić sposób przedstawienia Warszawy - omówić sposób przedstawienia Paryża – wyciągnąć wnioski na temat zestawienia obu miast - wypowiada się na temat indywidualizacji języka bohaterów	omówić funkcję oniryzmu w powieści	wskazać i nazwać zabiegi literackie oraz językowe, za pomocą których został zaprezentowany świat wewnętrzny bohaterów powieści
21. <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza – wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa – fragmenty)	scharakteryzować świat przedstawiony powieści	- wymienić elementy składające się na kompozycję powieści - wskazać cechy gatunkowe powieści historycznej o modelu walterskotowskim	umieścić wydarzenia z powieści w kontekście historycznym	przedstawić sylwetkę twórczą Henryka Sienkiewicza	interpretować tytuł utworu w kontekście historycznym i biblijnym
22. <i>Potop</i> jako polska <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa – fragmenty)	wyjaśnić okoliczności i przyczyny przemiany Kmicica	- omówić rolę Oleńki w <i>Potopie</i> - omówić przykłady odwagi i tchórzostwa w powieści	wyjaśnić, na czym polega heroizacja wybranych bohaterów powieści	wyjaśnić, na czym polega krzepiąca wymowa powieści	omówić funkcję boskiej instancji w <i>Potopie</i>
23-24. Różne prawdy o Polakach – <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza	- zrelacjonować treść fragmentu powieści - wskazać perspektywę, z której poznajemy przebieg rozmowy	- omówić reakcje bohaterów – Lisoli i Kmicica - scharakteryzować Kmicica na podstawie fragmentu powieści	przedstawić sposób charakteryzowania Polaków przez Weyharda Wrzeszczowicza	przedstawić znaczenie klasztoru jasnogórskiego w polskiej kulturze	- analizować wpływ środków językowych na wymowę tekstu - wskazać trzy typy narracji w przytoczonych fragmentach tekstu

(lektura obowiązkowa – fragmenty)		• omówić sposób prowadzenia narracji we fragmencie tekstu			
25-26. Eliza Orzeszkowa, <i>Gloria victis</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść noweli • wskazać narratorów pojawiających się w utworze	• wymienić nawiązania do Biblii oraz mitologii pojawiające się w utworze i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu	• wyjaśnić, w jaki sposób w utworze jest realizowana funkcja poetycka • zinterpretować tytuł utworu	• wyjaśnić, na czym polega styl podniosły w utworze i za pomocą jakich środków językowych został uzyskany	• podjąć dyskusję na temat przesłania utworu * wyjaśnić, na czym polega zabieg mitologizacji * wskazać przykłady konwencji baśniowej
27-28. Petersburg – miasto pułapka (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • określić miejsce akcji	• wskazać fragmenty prezentujące pomieszczenia, w których przebywają bohaterowie (szynk, pokój Raskolnikowa, mieszkanie Marmieladowów, pokój Soni)	• wyciągnąć wnioski z opisów różnych przestrzeni (zazwyczaj dusznych i nędznych) • omówić wpływ przestrzeni na psychikę bohatera • omówić funkcję perspektywy narracyjnej opisu miasta	• odnieść opisy przestrzeni do fabuły utworu • analizować sposoby przedstawienia miasta jako pułapki – labiryntu	• dokonać analizy rozpoczynającego utwór fragmentu opisującego ulicę Petersburga pod kątem oddziaływania na zmysły
29-30. Raskolnikow na rozdrożach ideologii (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • zrekonstruować poglądy Raskolnikowa zawarte w jego artykule	• ustalić, jakie poszlaki naprowadziły śledczego na pomysł, że zbrodniarzem jest Raskolnikow • omówić emocje Raskolnikowa podczas śledztwa	• wyjaśnić, dlaczego Raskolnikow przyznał się do zbrodni • wyjaśnić rolę opowieści Marmieladowa o Soni i listu matki w podjęciu decyzji o popełnieniu zbrodni	• opisać stan psychiczny Raskolnikowa po zamordowaniu kobiet i wyjaśnić jego przyczynę	• zinterpretować znaczenie snu o koniu w kontekście planowanej zbrodni
31-32.	• przedstawić historię Soni	• opisać postawę życiową Soni	• omówić funkcję przypowieści o Łazarzu	• dokonać analizy potyczek słownych między Sonią a	• zinterpretować znaczenie snu

Rozum w starciu z wiarą – zbrodnia i jej odkupienie (lektura obowiązkowa)		- wymienić podobieństwa i różnice między Sonią a Rodionem - omówić postawy Soni i Raskolnikowa na Syberii	- omówić reakcję Soni na wiadomość o zbrodni Raskolnikowa i wyjaśnić jej przyczynę - wyjaśnić, dlaczego Sonia odnosi zwycięstwo	Rodionem w kontekście postaw życiowych bohaterów	Raskolnikowa na Syberii
33-34. Powieść społeczna, psychologiczna czy filozoficzna? (lektura obowiązkowa)	- przedstawić poglądy bohaterów powieści - zdefiniować powieść psychologiczną i powieść polifoniczną	- omówić problematykę społeczną powieści na przykładzie historii rodziny Marmieladowów - wskazać w utworze cechy powieści kryminalnej	- zinterpretować sny przedstawione w powieści i określić ich funkcję - uzasadnić na podstawie fragmentów tekstu stwierdzenie, że <i>Zbrodnia i kara</i> jest powieścią polifoniczną	określić funkcję Arkadiusza Swidrygajłowa w powieści	- dokonać analizy monologów wewnętrznych Raskolnikowa w kontekście problematyki psychologicznej *wskazać elementy konwencji realistycznej i naturalistycznej w powieści
*35. <i>Ojciec Goriot</i>					
POZYTYWIZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
36-37. Stylizacja – jej rodzaje i funkcje w tekstach	- zdefiniować stylizację - przedstawić podział stylizacji ze względu na stopień nasycenia środkami - wymienić funkcje stylizacji	- rozpoznać w podanych przykładach stylizacje całościowe, fragmentaryczne i minimalne - rozpoznać w podanych	- wskazać elementy języka świadczące o konkretnym rodzaju stylizacji - zastąpić wyrazy nacechowane stylistycznie wyrazami z języka ogólnego	przeredagować podane fragmenty tekstu tak, aby zastosować w nich stylizację	wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu

	wymienić rodzaje stylizacji	przykładach rodzaje stylizacji wskazać kolokwializmy w tekście	wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu		
38-39. Składnia w interpretacji i tworzeniu tekstów	wymienić rodzaje struktur składniowych	- wskazać przykłady struktur składniowych - omówić rolę spójników w tworzeniu zdań złożonych	- wskazać różnice składniowe w stylach funkcjonalnych - wyjaśnić, na czym polega składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji - wskazać błędy interpunkcyjne w tekście	- przekształcić konstrukcję składniową zdań tak, aby modyfikować ich znaczenie - wskazać błędy w konstrukcji składniowej wypowiedzi i dokonuje korekty	omówić funkcję wybranych konstrukcji składniowych w tekście
*40. Funkcje języka	- wymienić funkcje języka - zdefiniować poszczególne funkcje języka	rozpoznać w podanych przykładach realizację funkcji języka	podać przykłady regionalizmów i wyrażeń środowiskowych w kontekście funkcji społecznej języka	sformułować wypowiedzi, w których będą realizowane poszczególne funkcje języka	wyjaśnić sens stwierdzenia Ludwiga Wittgensteina
*41. Rola języka w budowaniu obrazu świata	wyjaśnić, na czym polega i z czego wynika językowy obraz świata	podać przykłady ukonkretniania abstrakcji w języku	podać przykłady przysłów i związków frazeologicznych świadczących o biblijnych i mitologicznych korzeniach kulturowych	podać przykłady utrwalonych w języku sposobów wartościowania	analizować przysłowia i związki frazeologiczne pod kątem uwarunkowań kulturowych regionu, z którego się wywodzą
POZYTYWIZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

42-43. Rozpoznawanie mechanizmów manipulacji i skuteczne przeciwstawianie się jej	• zdefiniować perswazję i manipulację • wymienić językowe i pozajęzykowe zabiegi służące manipulacji	• odróżnić perswazję od manipulacji • podać przykłady językowych i pozajęzykowych zabiegów służących manipulacji	• rozpoznać techniki manipulacyjne w podanym tekście	• analizować wypowiedź manipulacyjną pod kątem użytych środków językowych	• przygotować wypowiedź o charakterze manipulacyjnym
POZYTYWIZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
44-47. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Autorka: Magdalena Lotterhoff